

ה ע"א-ב. לחי הבולט מדופן המבוי

במבוי שבנו "לחי הבולט", קיר תמך בפתח המבוי לתמיכת קירות המבוי, דינו לרב הונא: עד רוחב ארבע אמות – דין לחי הבולט כדין לחי (שאין הבדל בין לחי קטן ללחי רחב יותר).

מרוחב ארבע אמות ומעלה – דין לחי הבולט כדין דפנות המבוי (מכיוון שיש ברוחב הלחי שיעור להיות מבוי בעצמו, לא ניתן לומר להעמיד דינו כלחי. רש"י ד"ה "ארבע אמות") מדגיש שיש הבדל בין עשה מלכתחילה לחי רחב ארבע אמות ומעלה שמועיל להתיר טלטול במבוי, לבין לחי הבולט שנעשה לשם תמך שאיננו יכולים בדיעבד מתוקף רוחבו להוציאו מ"תורת כותל" ולומר שדינו כ"לחי", וממילא צריך להעמיד לחי בכניסת המבוי כדי להתירו בטלטול.

הגמרא עוסקת בשני פרטים בדין לחי הבולט: היכן מעמיד את הלחי הנוסף ביחס ללחי הבולט (להתיר את המבוי)? מהו אורכו של המבוי שעליו דיבר רב הונא?

רב הונא

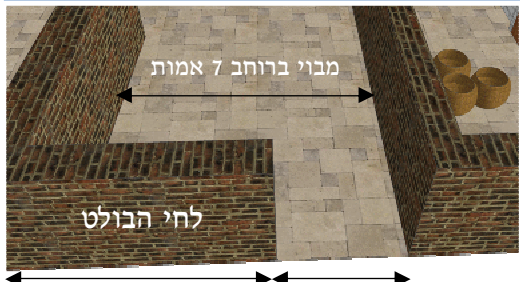
לחי הבולט מדפנו של מבוי, פחות מארבע אמות - נידון משום לחי, ואין צריך לחי אחר להתירו (את המבוי בטלטול). ארבע אמות - נידון משום מבוי (כקיר המבוי) וצריך לחי אחר (בנוסף ללחי הבולט) להתירו.

רב פפא: מעמיד לחי רחב"י: מעמיד לחי שונה מלחי הבולט אמות דינו כקיר המבוי

יב ע"א

דיני חצר: א. שטחה מרובע או רוחבה גדול מאורכה (ההיפך ממבוי שאפשר להתיר ע"י לחי או קורה). ב. בעלת ארבע מחיצות. ג. אינה חצר אם כל המחיצה נפרצה, ואין פסים בשני צדדי הפירצה, או פס אחד רחב 4 טפחים. ד. כשרה ב"מרובה העומד על הפרוץ" (אפי' ארבעת מחיצות החצר נפרצו, אך בסך הכול יש יותר גדר מאשר פרצות).

לחי ברוחב מתחת 3 אמות לחי בולט ברוחב מעל 4 אמות מכיוון שרוב פתחו של המבוי סגור - מותר לטלטול מדין "מרובה העומד על הפרוץ" אף בלא לחי

לחי בולט ברוחב 4 אמות לחי ברוחב 4 אמות

היכן יעמיד את הלחי הנוסף?

רב פפא: בצד הנגדי של הקיר (שאם נעמידו בצידו של הלחי הבולט - הלחי החדש יחשב כהוספה ללחי הבולט, ואין לחי להתיר המבוי).
רב הונא בריה דרב יהושע: בצמוד ללחי הבולט, בתנאי שישנו הבדל בין הלחיים (גבוה/נמוך/צר/רחב מהלחי הבולט).

רב הונא בריה דרב יהושע: דווקא במבוי שאורכו שמונה אמות ולחי הבולט בעל ארבע אמות - צריך לחי נוסף להתירו. אך אם המבוי הינו שבע אמות - אינו צריך לחי נוסף מכיוון שנחשב הפתח כמחיצה מדין "מרובה העומד על הפרוץ".
ק"ו מחצר: חצר שהיא חמורה משום שאינה מותרת לטלטול אם העמיד בה לחי או קורה, מותרת ב"מרובה העומד על הפרוץ". מבוי שדינו קל ומותר בטלטול בלחי או קורה כ"ש שיהיה מותר ב"מרובה העומד על הפרוץ".

חמור המבוי מהחצר, פירצת חצר מותרת עד רוחב 10 אמות (משנה טו ע"ב. בתנאי שהפירצה איננה כל הכותל. רש"י, ופירצת מבוי כבר מעל 4 טפחים פוסלת בטלטול (דעת רב הונא ו ע"א). ממילא א"א להסיק שהקולא בחצר תקפה במבוי!

לשיטת רב הונא בריה דרב יהושע פירצת מבוי מותרת עד 10 אמות (כחצר), ולכן חצר דינה חמור ממבוי וניתן ללמוד ק"ו.

דבריו של רב הונא בריה דרב יהושע נועדו לסייג את דינו של רב הונא (דווקא 8 אמות, אך 7 מותר בלא לחי), ורב הונא סובר פירצת מבוי עד 4 טפחים (כ"ל ו ע"ב) - א"כ שוב מבוי חמור מחצר וא"א ללמוד ק"ו מחצר למבוי?

דבריו של רב הונא בריה דרב יהושע נאמרו בפני עצמן (מעל 7 אמות במבוי הוא סובר כרב הונא בדינו, ופחות מ 7 אמות חולק עליו. רש"י, ולשיטתו פירצת מבוי נאסרת 10 אמות כבחצר (וגם בדין זה אינו סובר כרב הונא), וניתן ללמוד ק"ו.

רב אשי: גם במבוי של 8 אמות לא צריך לחי (בניגוד לרה"י שסבר רק 7), ישנם 3 אפשרויות: 1. לחי הבולט רחב יותר מ 4 אמות - המבוי מותר משום מרובה העומד על הפרוץ. 2. לחי הבולט רחב פחות מ 4 אמות - הלחי הבולט עצמו משמש כלחי. 3. לחי הבולט בדיוק 4 אמות (ואינו נידון משום לחי, וא"א להשתמש בקולא מרובה העומד על הפרוץ) ספק אם המדידה מדויקת לאסור, והלכות מבוי מדרבנן, וספק דרבנן להקל.